

Organisatie van mondzorg voor de zorgafhankelijke oudere

Studiedag Geriatrie UZ Leuven – 31 mei 2022
drs. Patricia Vandenbulcke

Hoge bloeddruk

Diabetes

Problemen met zelfzorg

Problemen met
gehoor en zicht

Beginnende dementie

9 medicijnen

Depressie

Zuigen op
snoepjes

Staat zelf in voor
mondhygiëne

Signalen van last bij
eten en drinken

Verminderde eetlust

Tandbederf

BelRAI®

BelRAI

- Dit is de Belgische versie van de interRAI instrumenten.

- interRAI

- Internationaal consortium
- Resident Assessment Instrument
- Doel: kwaliteit van zorg verbeteren

Speaking **One Language** for High Quality Care Worldwide

- Comprehensive Assessment Instruments
- Screeners
- Quality of Life
- Assessment Guidance

 30+
Years of experience

 35+
Countries with interRAI

 1,400+
Scientific publications

 135+
interRAI Fellows

USER PROFILES

GOVERNMENTS ▶

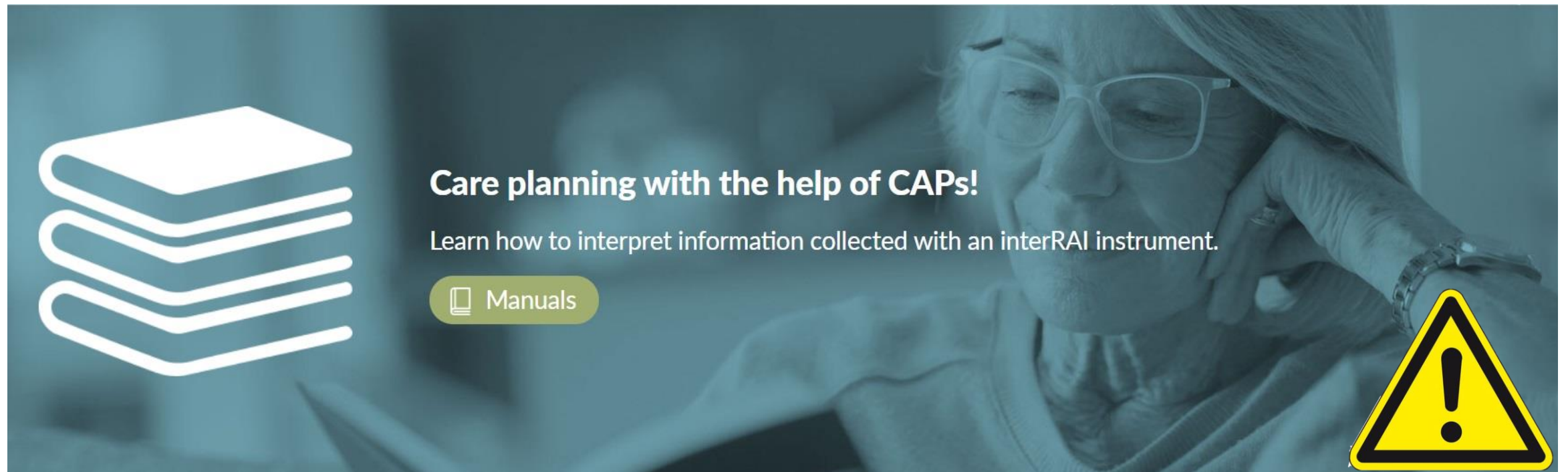
CLINICIANS ▶

MANAGERS ▶

SOFTWARE ▶

CLIENTS/PATIENTS ▶

Clinical Assessment Protocols of Collaborative Action Points

Care planning with the help of CAPs!

Learn how to interpret information collected with an interRAI instrument.

 Manuals

Opportunities voor de mondzorg

- Holistische benadering **mondgezondheid als deel van algemene gezondheid!**
- Bewustzijn rond mondgezondheid
  - Kijken in de mond
  - Mondgezondheid gerelateerde vragen
- Informatie wordt gebruikt in een zorgplan
- Follow-up van de mondgezondheid / kwaliteitscontrole
- Wetenschappelijk potentieel
  - Door velen gebruikt – continue validatie
  - Consistente longitudinale informatie
  - Mond- en algemene gezondheidsinteracties

Betere mondzorg voor zorgafhankelijke ouderen

➤ Bewustzijn

➤ Preventief mondzorgbeleid

- Mondzorgplan voor alle cliënten
- Goede mondzorgkennis, -vaardigheden, -attitude van de zorgverleners
- Integratie van mondzorg in algemene zorg

➤ Vroegdetectie

➤ Vlotte doorstroming naar curatieve zorg

Het functioneren en de zorgnoden van een zorgbehoevende persoon worden op een gestandaardiseerde manier in kaart gebracht met als doel de kwaliteit en continuïteit van zorg te optimaliseren

Verschillende settings

Ziekenhuizen: BelRAI AC
Woonzorgcentra: BelRAI LTCF
Thuiszorg: BelRAI HC
Geestelijke gezondheidszorg: BelRAI GGZ

Doel: integratie van mondzorg in de zorgplanning

Stap 1: detectie van nood aan mondzorg

Stap 2: actie tot effectieve mondzorg (dagelijkse mondzorg, doorverwijzing naar tandarts)

BeIRAI LTCF

- A. Persoonlijke gegevens
- B. Opname en geschiedenis
- C. Cognitie
- D. Communicatie en gezichtsvermogen
- E. Stemming en gedrag
- F. Psychosociaal welzijn
- G. Algemeen dagelijks functioneren
- H. Continentie
- I. Ziektebeelden
- J. Gezondheidstoestand
- K. Toestand van mond en voeding**
- L. Toestand van de huid
- M. Ontspanningsactiviteiten
- N. Geneesmiddelen
- O. Behandelingen en procedures
- P. Verantwoordelijkheid en beschikkingen
- Q. Ontslagmogelijkheden

6 items:

- Draagt een kunstgebit (uitneembare prothese)
ja - nee
- Heeft gebroken, gebarsten of niet intacte eigen tanden
ja - nee
- Meldt pijn of ongemak aan mond of gezicht
ja - nee
- Meldt droge mond te hebben
ja - nee
- Meldt kauwproblemen te hebben
ja - nee
- Vertoont ontstoken tandvlees of bloedingen bij natuurlijke tanden of tandfragmenten
ja - nee

BeIRAI LTCF: mondsectie

6 items:

- Draagt een kunstgebit (uitneembare prothese)
ja - nee
- Heeft gebroken, gebarsten of niet intacte eigen tanden
ja - nee
- Meldt pijn of ongemak aan mond of gezicht
ja - nee
- Meldt droge mond te hebben
ja - nee
- Meldt kauwproblemen te hebben
ja - nee
- Vertoont ontstoken tandvlees of bloedingen bij natuurlijke tanden of tandfragmenten
ja - nee

- Concurrent validity

(Hawes et al. 1995, Folse 2001, Ettinger et al. 2000, Nordenram & Ljunggren 2002, Hoben et al. 2016)

- Content validity

(Kraush-Hofmann et al. 2019)

- Beoordelingsproces

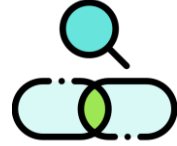
(Krausch-Hofmann et al. 2019)

- Geen CAPs

⇒ **Geen inclusie in de algemene zorgplanning**

BeIRAI LTCF: mondsectie

6 items:

- Draagt een kunstgebit (uitneembare prothese)
ja - nee
- Heeft gebroken, gebarsten of niet intacte eigen tanden
ja - nee
- Meldt pijn of ongemak aan mond of gezicht
ja - nee
- Meldt droge mond te hebben
ja - nee
- Meldt kauwproblemen te hebben
ja - nee
- Vertoont ontstoken tandvlees of bloedingen bij natuurlijke tanden of tandfragmenten
ja - nee

Doel: integratie van mondzorg in de zorgplanning

Stap 1: detectie van nood aan mondzorg

Stap 2: actie tot effectieve mondzorg (dagelijkse mondzorg, doorverwijzing naar tandarts)

- Toevoeging relevante items
- Formulering/ antwoordopties
- Duidelijke instructies
- CAPs
- Richtlijnen met adviezen

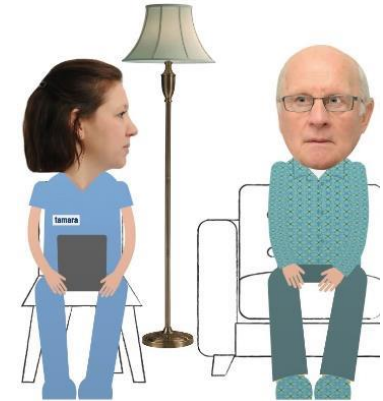
- Kort
- Realistisch
- Bruikbaar zonder tandheilkundige achtergrond

BeIRAI LTCF: nieuwe mondsectie

3 items worden bevraagd.

1. Hoe hebt u kunnen kauwen in de voorbije 3 dagen?
2. Had u pijn of ongemak in de mond in de voorbije 3 dagen?
3. Had u een gevoel van droge mond in de voorbije 3 dagen?

6 items worden visueel beoordeeld.

4. Hygiëne van de uitneembare gebitsprothese
5. Mondhygiëne
6. Toestand van de tanden
7. Toestand van het tandvlees
8. Toestand van de tong
9. Toestand van het gehemelte, de wang, de lippen

BeIRAI LTCF: nieuwe mondsectie

3 items worden bevraagd.

1. Hoe hebt u kunnen kauwen in de voorbije 3 dagen?

Geen kauwproblemen

Kauwproblemen

Niet te beoordelen

Niet van toepassing

2. Had u pijn of ongemak in de mond in de voorbije 3 dagen?

Nee

Ja

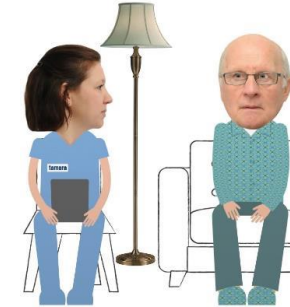
Niet te beoordelen

3. Had u een gevoel van droge mond in de voorbije 3 dagen?

Nee

Ja

Niet te beoordelen

BeIRAI LTCF: nieuwe mondsectie

6 items worden visueel beoordeeld.

4. Hygiëne van de uitneembare gebitsprothese

(Foto's ter ondersteuning van de beoordeling)

Minder dan 1/3de van het steunvlak is bedekt door plaque of tandsteen.

1/3de of meer van het steunvlak is bedekt door plaque of tandsteen.

Niet te beoordelen

Niet van toepassing

BeIRAI LTCF: nieuwe mondsectie

6 items worden visueel beoordeeld.

5. Mondhygiëne

Minder dan 1/3de van het oppervlak van tanden of protheseverankeringen is bedekt door plaque of tandsteen.

1/3de of meer van het oppervlak van tanden of protheseverankeringen is bedekt door plaque of tandsteen.

Niet te beoordelen

Niet van toepassing

(Foto's ter ondersteuning van de beoordeling)

BeIRAI LTCF: nieuwe mondsectie

6 items worden visueel beoordeeld.

6. Toestand van de tanden

Tanden zijn intact, eventueel met vullingen, slijtage of verkleuring.

Tanden zijn afgebrokkeld of vertonen tandbederf, defecte vullingen of wortelresten.

Niet te beoordelen

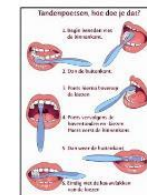
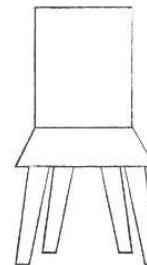
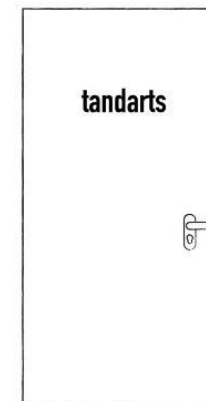
Niet van toepassing

(Foto's ter ondersteuning van de beoordeling)

BeIRAI LTCF: nieuwe mondsectie

- 2 CAPs mondzorg geven een probleem aan.
  - Assistentie nodig bij de dagelijkse mondzorg
  - Doorverwijzing nodig naar een tandarts
- De richtlijnen geven aan hoe de zorgdoelen te realiseren.
- Opleiding voor zorgverleners

Betere mondzorg voor zorgafhankelijke ouderen

Bewustzijn

➤ Preventief mondzorgbeleid

- Mondzorgplan voor alle cliënten
- Goede mondzorgkennis, -vaardigheden, -attitude van de zorgverleners
- • Integratie van mondzorg in algemene zorg

Vroegdetectie

Vlotte doorstroming naar curatieve zorg

Preventief mondzorgbeleid

DE MONDZORGLIJN

In het woonzorgcentrum

**GEZONDE
MOND**

VLAAMS INSTITUUT
MONDGEZONDHEID

De Mondzorglijn

DOELEN:

1. Het implementeren van een structureel, preventief mondzorgbeleid in woonzorgcentra
2. Het vroegtijdig opsporen van mondproblemen en het inventariseren van de nood aan mondzorg bij bewoners van woonzorgcentra
3. Het toeleiden van de bewoners naar het reguliere professionele mondzorgcircuit
4. Het geven van gezondheidsvoorlichting aan alle zorgactoren betrokken in de organisatie

De Mondzorglijn

GEZONDE
MOND

VLAAMS INSTITUUT
MONDGEZONDHEID

HOME

OVER DE MONDZORGLIJN

WOONZORGCENTRUM ▾

PROCESBEGELEIDER ▾

NIEUWS

CONTACT

LOGIN

Aan de slag met mondzorg voor:
Iedereen Jongeren Ouderen

Personen in
kansarmoede

Personen met een
beperking

IMPLEMENTATIEPLAN EN HULPMIDDELEN

KENNISCLIPS

TOOL WZC

De Mondzorglijn voor woonzorgcentra

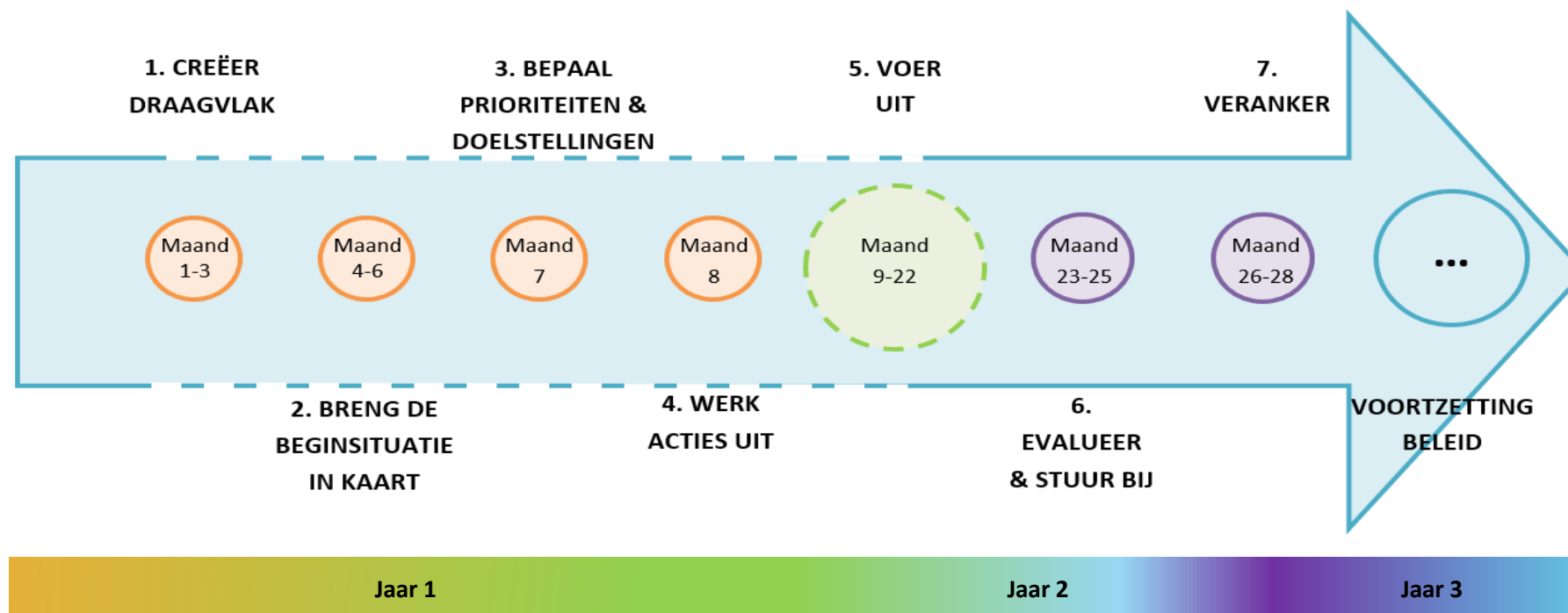
PROCESBEGELEIDING:

- 23 actieve procesbegeleiders: tandartsen en mondhygienisten
- De Mondzorglijn >100 WZC in Vlaanderen

- Draaiboek
- Ondersteunende materialen
- Kennisclips
- Factsheets
- Presentaties
- Richtlijnen
- ...

De Mondzorglijn

IMPLEMENTATIEPROCEDURE

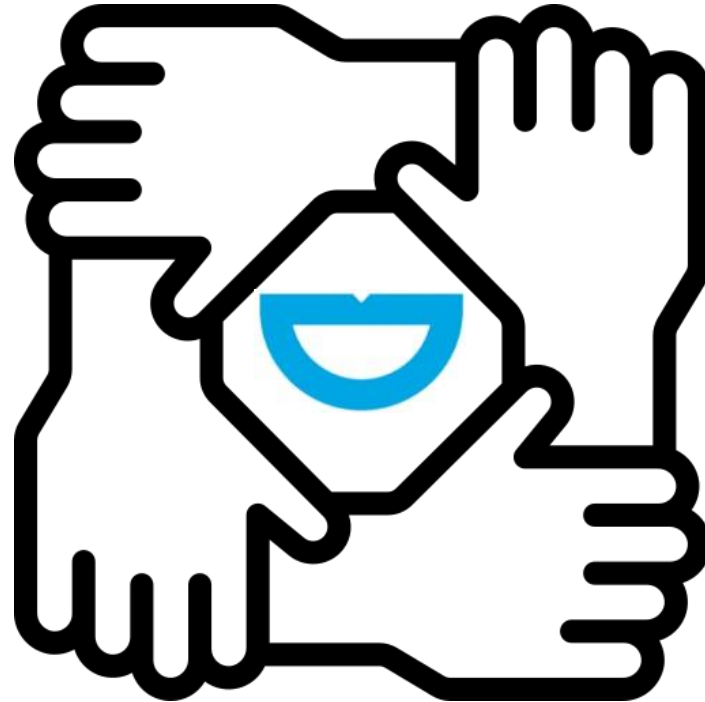

- Participatief model
- Implementatie in 7 stappen

De Mondzorglijn

⇒ Duidelijke rollen en taakverdeling

mondzorgcoördinator

mondzorgteam

directieteam + CRA

procesbegeleider

Betere mondzorg voor zorgafhankelijke ouderen

 Bewustzijn

 Preventief mondzorgbeleid

- • Mondzorgplan voor alle cliënten
- • Goede mondzorgkennis, -vaardigheden, -attitude van de zorgverleners
- • Integratie van mondzorg in algemene zorg

 Vroegdetectie

 Vlotte doorstroming naar curatieve zorg

**GEZONDE
MOND**

VLAAMS INSTITUUT
MONDGEZONDHEID

Wat is er nog meer?

op registratie, monitoring en gegevensuitwisseling. Het preventiebeleid moet meer
tastbaar en meetbaar worden. Het preventiebeleid moet meer
koppelen met andere beleidsdomeinen (Sport, Werk, Onderwijs, enz.) in

Vlaams regeerakkoord 2019 - 2024

- We **(her)evalueren gezondheidsdoelstellingen** die moeten inspelen op de actuele trends. In overleg met de partners op het werkveld en op basis van wetenschappelijke evidentie worden deze doelstellingen via voortgangsrapportages verder opgevolgd. We werken samen met de andere beleidsdomeinen (Sport, Werk, Onderwijs, enz.) in het kader van preventief welzijnsbeleid. Een **goede mondhygiëne** wordt een nieuwe gezondheidsdoelstelling, zowel voor kinderen (via afspraken met de scholen) als voor mensen die verblijven in residentiële zorgsettings (kinderen, jongeren, ouderen). We zetten in het bijzonder ook in op het bereiken van kwetsbare groepen. We kunnen hiervoor mondhygiënist~~en~~ inschakelen.
- We maken werk van de **'Generatie Rookvrij'**, waarbij elk kind geboren vanaf 2019 rookvrij kan opgroeien en niet begint met roken.
- Op basis van wetenschappelijk onderzoek gaan we na hoe we de **preventieve**

VRAGEN?

Meer info:

<https://gezondemonde.be/ouderen/>

Patricia Vandenbulcke
patricia.vandenbulcke@kuleuven.be